

**ΘΕΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A.1.

Τότε, ο νεαρός, επειδή είχε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του και επειδή παρασύρθηκε από την επιθυμία να πολεμήσει, παρά τη διαταγή του υπάτου, όρμησε στη μάχη• και δυνατότερος καθώς ήταν από τον αντίπαλό του τον διαπέρασε με το δόρυ του και (τον) απογύμνωσε από τα όπλα. Αμέσως, οι εχθροί ζήτησαν τη σωτηρία στη φυγή. Αλλά ο ύπατος, όταν επέστρεψε στο στρατόπεδο, τιμώρησε με θάνατο το νεαρό, με την ενέργεια του οποίου οι εχθροί είχαν τραπεί σε φυγή.

.....
Ο Κούριος και ο Φαβρίκιος, που έζησαν στην πολύ αρχαία εποχή και οι παλαιότεροί τους Οράτιοι μιλούσαν με τους σύγχρονους τους καθαρά και με διαύγεια· δε χρησιμοποιούσαν τη γλώσσα των Σικανών και των Πελασγών, οι οποίοι λένε ότι ήταν οι πρώτοι κάτοικοι της Ιταλίας, αλλά της εποχής τους. Εσύ όμως, σα να μιλάς τώρα με τη μητέρα του Ευάνδρου, χρησιμοποιείς γλώσσα απαρχαιωμένη πια εδώ και πολλά χρόνια, επειδή δε θέλεις να ξέρεις και να καταλαβαίνει κανείς τι λες.

.....
Γιατί, όπως οι νόμοι βάζουν τη γενική ευημερία πάνω από την ευημερία του κάθε ατόμου ξεχωριστά, έτσι και ο καλός και ο σοφός άνθρωπος και ο υπάκουος στους νόμους φροντίζει περισσότερο για την ωφέλεια όλων παρά (για την ωφέλεια) ενός οποιουδήποτε (ατόμου) ή τη δική του. Και δεν πρέπει να επικρίνεται ο προδότης της πατρίδας πιο πολύ από ό, τι ο προδότης του κοινού συμφέροντος ή ο λιποτάκτης από τη γενική ευημερία για χάρη της ατομικής του ωφέλειας και ευημερίας. Έτσι συμβαίνει να είναι αξιέπαινος αυτός ο οποίος πέφτει για την πατρίδα, επειδή αρμόζει να είναι πιο αγαπητή σε εμάς η πατρίδα από ό, τι εμείς οι ίδιοι.

A.2.

επίπτωση = petiverunt
πυγμή = pugnandi
μήτρα = matre
λευκός = dilucide
κουλούρα = coluisse

ενότητα = unius
ανένδοτος = proditor
σύλλογος = legibus
άπατρις = patriam
μωναμάς = bonus

A.3.

α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Λάθος

δ. Σωστό

ε. Λάθος

B.1.α.

adulescentium

vi

certamina

aetatum και aetatum

verba

matrum

sapienti

parentium

proditoribus

desertore

B.1.β.

fortis, fortissimus

(prae), prius, primum και primo

multum, plus, plurimum

bene, melius, optime

communiter, communius, communissime

B.2.

confideretis

permoverint

ruiturus

transfigendus esses

loquereris/-re

cole

usi erunt

cupiens

dic

antepositi eratis

consulturi simus

vituperandus esset

fierent

casum iri
decuerunt/ere

Γ.1.α.

- iniussu** : είναι αφαιρετική του εσωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο ρήμα *ruit*.
- plane** : είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο ρήμα *locuti sunt*
- Sicanorum** : είναι γενική κτητική στο *verbis*
- pro re publica** : είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της υπεράσπισης στο ρήμα *cadat*.
- nobis** : είναι δοτική αντικειμενική στο *cariorum*.

Γ.1.β.

permotus → αιτιολογική μετοχή, χρόνου παρακειμένου. Δηλώνει το προτερόχρονο. Αναλύεται σε δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση:

- ✓ **quod ή quia ή quoniam permotus erat** (quod + Οριστική Υπερσυντελικού, εκφράζεται αντικειμενική αιτιολογία)
- ✓ **quod ή quia ή quoniam permotus esset** (quod + Υποτακτική Υπερσυντελικού, εκφράζεται υποκειμενική αιτιολογία)
- ✓ **cum permotus esset** (cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, η αιτιολογία εκφράζεται ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Έχουμε εξάρτηση από ρήμα ιστορικού χρόνου, ruit

Γ.1.γ.

Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc **loquens**, sermone abhinc multis annis iam obsoleto uteris, quod neminem scire atque intellegere **volens/cupiens**, quae dicas.

Μετατρέπουμε τη δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική παραβολική πρόταση και τη δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση σε επιρρηματική υποθετική και επιρρηματική αιτιολογική μετοχή αντίστοιχα, συνημμένες στο υποκείμενο (tu) του ρήματος της κύριας *uteris*, στην οποία ανήκει.

Γ.2.α. Υποκείμενο του απαρεμφάτου *coluisse* είναι το *qui*. Υπάρχει ταυτοπροσωπία. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα παρατηρούμε ότι υπάρχει **ΑΡΣΗ ΤΟΥ ΛΑΤΙΝΙΣΜΟΥ του ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.**

Και αυτό, διότι το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου δεν μπορεί να βρίσκεται σε Αιτιατική (όπως, θα περιμέναμε), αλλά σε Ονομαστική, γιατί το *coluisse* εξαρτάται από παθητικό λεκτικό ρήμα (*dicuntur*).

Γ.2.β.

- ✓ **Tum adulescens ruit ut certaret** → Δευτερεύουσα Τελική πρόταση
- ✓ **Tum adulescens ruit qui certaret** → Δευτερεύουσα αναφορική τελική πρόταση
- ✓ **Tum adulescens ruit certatum** → αιτιατική του Σουπίνου
- ✓ **Tum adulescens ruit ad certandum** → ad + αιτιατική Γερουνδίου
- ✓ **Tum adulescens ruit causā certandi** → causa/gratia + γενική γερουνδίου

Γ.2.γ. Δευτερεύουσα ουσιαστική συμπερασματική πρόταση, που λειτουργεί ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα *fit* της κύριας πρότασης και εκφράζει γεγονός ή συμβάν. Εισάγεται με τον συμπερασματικό σύνδεσμο *ut* (γιατί είναι καταφατική). Εκφέρεται με (δυνητική) Υποτακτική (γιατί στη λατινική γλώσσα το αποτέλεσμα θεωρείται πάντα μία υποκειμενική κατάσταση) Ενεστώτα (γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο) και αναφέρεται στο παρόν – μέλλον. Έχουμε ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, γιατί το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πραγματοποίησής του.

Γ.2.δ.

Philosophus dicit (α.χ.) / **dixit** (ι.χ.) **Curium et Fabricium, antiquissimos viros, et illis antiquiores (ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ) Horatios plane ac dilucide cum suis locutos esse;**

Καλά Αποτελέσματα!!!

Επιμέλεια: Βασίλης Βούλγαρης, Φιλολόγος